

Serbest Meslek Faaliyeti Sonucu Tanzim Edilecek Belge hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.4.DEF.0.05.10.00-2010/GVK-65-23
Tarih	18.08.2011

T.C.

AMASYA VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : B.07.4.DEF.0.05.10.00-2010/GVK-65-23

18/08/2011

Konu : Serbest Meslek Faaliyeti Sonucu Tanzim Edilecek Belge

İlgi tarih ve sayılı Özelge Talep Formu ile İlimiz ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numarasında Mühendislik faaliyetinden dolayı vergi mükellefi olduğunuz, ayrıca ... Vergi Dairesi Müdürlüğünde ... vergi numaralı ... adi ortaklığının %51 hisse ile ortağı olduğunuz belirtilerek söz konusu faaliyetleriniz dolayısı ile yaptığınız hizmetler için hangi belgenin (serbest meslek makbuzu veya fatura) düzenleneceği konusunda özelge talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde ;

"Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmıyan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır.

Tahkim işleri dolayısıyla hakemlerin aldıkları ücretler ile kollektif, adi komandit ve adi şirketler tarafından yapılan serbest meslek faaliyeti neticesinde doğan kazançlar da, serbest meslek kazancıdır." hükmüne yer verilmiştir.

Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere bir faaliyetin serbest meslek faaliyeti olup olmadığı, faaliyetin; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanması, bir işverene bağlı olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması unsurlarını taşıyıp taşımadığına bağlı bulunmaktadır.

Anılan Kanununun 66 ncı maddesinde ise;

"Serbest meslek faaliyetini mutad meslek halinde ifa edenler, serbest meslek erbabıdır. Serbest meslek faaliyetinin yanında meslekten başka bir iş veya görev ile devamlı olarak uğraşılması bu vasfı değiştirmez.

Bu maddenin uygulanmasında:

...

3. Serbest meslek faaliyetinde bulunan kollektif ve adi şirketlerde ortaklar, adi komandit şirketlerde komanditeler;

...

Bu işler dolayısıyla serbest meslek erbabı sayılırlar." hükmü yer almaktadır.

Buna göre, bir kimsenin serbest meslek erbabı olabilmesi için hem serbest meslek faaliyetinde bulunması hem de bu faaliyetini mutad meslek halinde yapması gerekmektedir.

Diğer taraftan söz konusu madde de serbest meslek faaliyetinin yanında başka bir iş veya görev ile devamlı olarak uğraşılmasının bu vasfı değiştirmeyeceği belirlenmiştir. Dolayısıyla serbest meslek erbabı olan bir kimsenin aynı zamanda ticari kazanç veya ücret geliri elde etmesi onun serbest meslek erbabı olma niteliğini değiştirmemektedir.

Buna göre, serbest meslek erbabı olarak faaliyetinizi açıklanan çerçeve içerisinde yapmanız durumunda bu faaliyet sonucu elde edeceğiniz kazanç Gelir Vergisi Kanununun serbest meslek kazançları ile ilgili hükümlerine göre vergilendirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca 25 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin "C-Adi Ortaklıklarda Vergilendirme" başlıklı bölümünün birinci fıkrasında ise;

"1. Katma Değer Vergisi uygulamasında adi ortaklıklar bağımsız işletme birimleri olarak ayrı vergi mükellefiyetine sahiptir. Buna göre; adi ortaklıklarca defter tutma, belge düzenleme, muhafaza ve ibraz

gibi vergi ödevleri ile beyanname verme ve vergi ödeme gibi mükellefiyetlerin ortaklardan ayrı olarak yerine getirilmesi, ortaklığın katma değer vergisi ile ilgili hesaplarının, ortakların varsa şahsi işletmelerindeki işlemlerden ayrı yapılması gerekmektedir." açıklamalarına yer verilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 236 ncı maddesinde, "Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir." hükmü bulunmakta olup, bu hüküm uyarınca serbest meslek makbuzu düzenlemek mecburiyetiniz bulunmaktadır.

Gelir Vergisi Kanununun 37 inci maddesinde;

"Her türlü ticari ve sınai faaliyetten doğan kazançlar ticari kazançtır.

...

Kolektif ortaklıklarda ortakların, adi veya eshamlı komandit ortaklıklarda komandite ortakların ortaklık karından aldıkları paylar şahsi ticari kazanç hükmündedir. (66'ncı madde hükmü mahfuzdur.)" hükmü ile ticari kazancın tarifi yapılmıştır.

Adi ortaklık olarak faaliyetiniz ise yukarıdaki açıklamalarda da bahsedildiği üzere bağımsız işletme birimleri olarak ayrı vergi mükellefiyetine sahiptir. Ayrıca adi ortaklık işletmesi ile yaptığınız her türlü ticari ve sınai faaliyetten doğan kazançların, serbest meslek faaliyetinizden ayrı yapılması ve ticari veya sınai faaliyetleriniz sonucu elde edilen kazancın Gelir Vergisi Kanununun ticari kazançlar ile ilgili hükümlerine göre vergilendirilmesi, Vergi Usul Kanunun 231, 233, 234 ve 235 inci maddeleri uyarınca fatura veya fatura yerine geçen belgelerin kullanılması gerekmektedir.

Ayrıca, mesleki faaliyetinize ilişkin yapacağınız her türlü tahsilatınız için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim ederek bir nüshasını müşteriye vermek ve serbest meslek faaliyeti sonucu elde edeceğiniz kazancınızı Gelir Vergisi Kanununun serbest meslek kazançları ile ilgili hükümlerine göre beyan etmeniz gerekmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026